

PARTICIPATIE IN GORINCHEM

Gemeente Gorinchem

April 2017

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020-3330670

Rapportnummer

2017 / 58

Datum

April 2017

Opdrachtgever

Gemeente Gorinchem

Auteurs:

Davinia Wilson

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INLEIDING

Aanleiding

De gemeente Gorinchem doet haar best om haar inwoners steeds meer te betrekken bij de beslissingen die in het stadhuis worden genomen. Bij een aantal projecten worden inwoners al betrokken: Visie van de Stad, Herinrichting Eind, Citymarketing, Vestingwallen en het Speelruimtebeleidsplan. Inwoners zouden ook zelf mogen bepalen hoe en wanneer zij betrokken worden bij gemeentelijke projecten. Daarnaast vindt de gemeente dat inwoners ook zelf met initiatieven mogen komen waar de gemeente juist mee over mee moet denken.

Om te weten te komen hoe de inwoners van Gorinchem zelf hun stad mede willen vormgeven, is in februari en maart 2017 een onderzoek uitgevoerd naar hoe inwoners participatie in gemeentelijke projecten voor zich zien, en hoe het indienen en uitvoeren van eigen initiatieven het beste zou kunnen gebeuren. Inwoners konden tussen 16 februari en 5 maart de vragenlijst invullen.

Het Digipanel Gorinchem

De gemeente Gorinchem wil inwoners betrekken bij belangrijke besluiten en projecten. Dit is niet alleen goed voor het draagvlak, maar kan ook positieve effecten hebben op de betrokkenheid van burgers en de kwaliteit van het beleid. Om deze reden is in 2014 besloten een digitaal burgerpanel samen te stellen. Het panel is sindsdien geraadpleegd over de sociale monitor, en over het profiel voor de nieuwe burgemeester van Gorinchem. Momenteel bestaat het Digipanel uit 481 inwoners.

Open enquête

Niet alle inwoners van de gemeente Gorinchem zijn lid van het Digipanel. Om ook hen de kans te geven mee te denken over participatie, konden ook Gorcummers die geen lid zijn van het Digipanel deelnemen aan het onderzoek. Via de website van de gemeente konden deze inwoners de vragenlijst invullen. Daarnaast heeft de gemeente Gorinchem de vragenlijst ook op papier verspreid. Deze papieren vragenlijst wijkt licht af van de vragenlijst die online kon worden ingevuld. Om deze reden zijn de resultaten van deze deelnemers apart geanalyseerd, en in geval van afwijkende vragen niet meegenomen in de totaalresultaten.

Respons

Voor dit onderzoek zijn alle 481 panelleden uitgenodigd. In totaal 249 leden namen deel aan het onderzoek. Dit is een respons van 52 procent, ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Via de open link op de website van de gemeente hebben 160 inwoners de vragenlijst ingevuld, 56 inwoners hebben de vragenlijst op papier ingevuld. In totaal hebben 465 Gorcummers aan het onderzoek deelgenomen.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Onder- en bovengemiddelde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Gorinchem.

Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

PASSIEVE PARTICIPATIE

Passief participeren

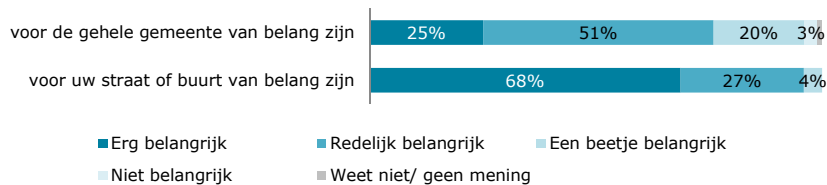
Inwoners hebben twee manieren om invloed uit te oefenen op het beleid van de gemeente Gorinchem: passief en actief. Het eerste deel van het onderzoek richt zich op passief participeren in gemeentelijke projecten: door mee te doen aan een initiatief van de gemeente.

Eigen invloed belangrijkst in eigen woonomgeving

Inwoners vinden het vooral belangrijk om invloed te hebben op projecten van de gemeente die voor hun eigen straat of buurt van belang zijn: maar liefst 95 procent geeft aan dit redelijk tot erg belangrijk te vinden. De invloed op projecten die spelen op grotere schaal (gemeenteniveau) is voor driekwart ook belangrijk (76%), maar de mate van belang (erg belangrijk) is duidelijk minder dan wanneer het een project in de eigen woonomgeving betreft.

Figuur 1

Belang eigen invloed op projecten van de gemeente die... (nmin=461)

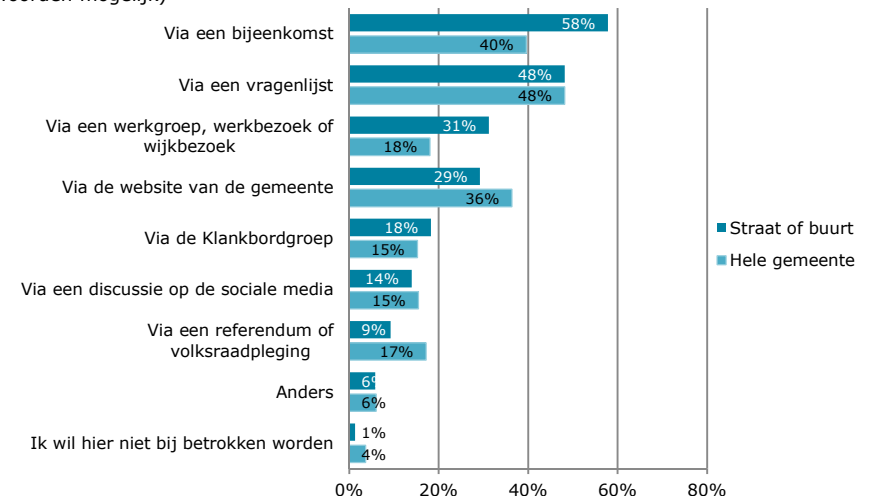
Actieve benadering bij project eigen woonomgeving

De wijze waarop inwoners betrokken willen worden bij een bepaald project van de gemeente, is ook afhankelijk van de reikwijdte van het project. Als het een project is dat voor de eigen buurt of straat belangrijk is, geeft het merendeel de voorkeur aan een bijeenkomst (58%), gevolgd door betrokkenheid middels een vragenlijst (48%) en een werkgroep, werkbezoek of wijkbezoek (31%). Bij projecten die belangrijk zijn voor de hele gemeente wil bijna de helft het liefst via een vragenlijst worden betrokken (48%). Twee vijfde wordt liever betrokken tijdens een bijeenkomst (40%), ruim een derde (36%) wordt het liefst geïnformeerd via de gemeentelijke website.

Een aantal inwoners noemt nog andere manieren waarop de gemeente hen het beste kan betrekken bij een project, zoals benadering via e-mail. Projecten die voor de hele gemeente belangrijk zijn kunnen ook worden toegelicht in een lokale krant, bij projecten die belangrijk zijn voor de eigen buurt of straat gaat de voorkeur uit naar een meer persoonlijke benadering.

Figuur 2

Hoe kan de gemeente u het beste betrekken bij een project? (n=465, meerdere antwoorden mogelijk)

PASSIEVE PARTICIPATIE

Voorkeur digitale betrokkenheid bij projecten

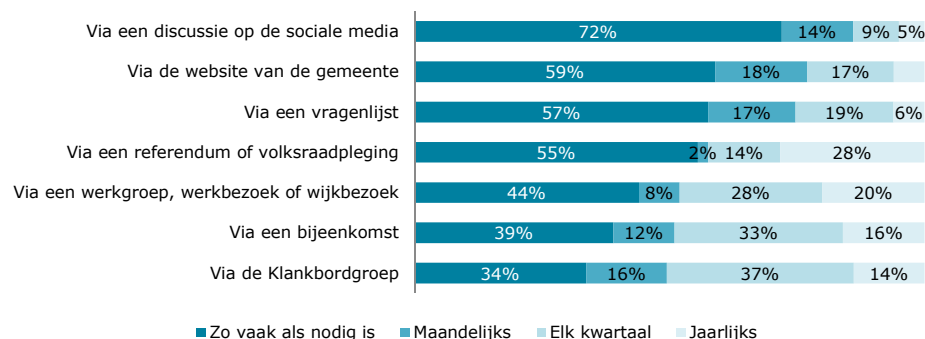
De frequentie waarmee men graag betrokken wil worden bij projecten van de gemeente is variabel: de wijze waarop men betrokken wil worden heeft hier invloed op, maar ook of het een project betreft voor de hele gemeente of de eigen woonomgeving heeft invloed op de mate waarin men betrokken wil worden. In figuur 3 en 4 is de mate waarin men betrokken wil worden weergegeven, per medium.

Projecten voor de hele gemeente

Bij projecten die belangrijk zijn voor de hele gemeente werd eerder al genoemd dat men hier liefst bij betrokken wil worden via een vragenlijst (48%) of een bijeenkomst (40%). Een discussie op de sociale media mag echter frequenter worden ingezet om inwoners op de hoogte te houden van dergelijke projecten (72%). Een bijeenkomst of klankbordgroep mag volgens een derde van de voorstanders van deze media zo vaak ingezet worden als nodig is, 37 procent vindt het voldoende om elk kwartaal via een bijeenkomst of klankbordgroep betrokken te worden.

Figuur 3

Frequentie betrokkenheid projecten in de gemeente (nmin=58)

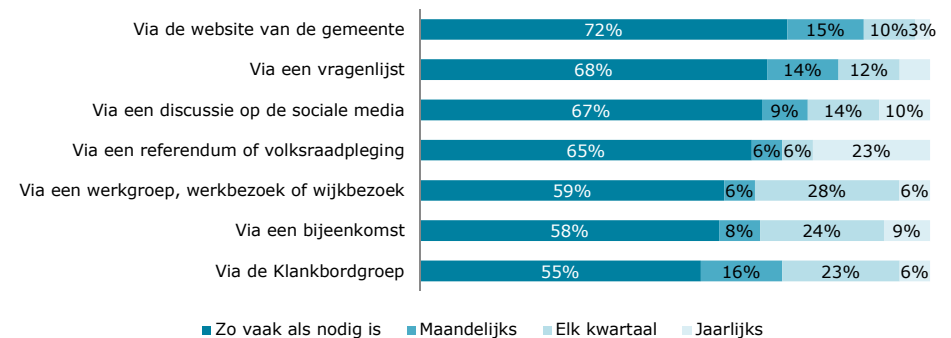

Projecten in de eigen woonomgeving

Bij projecten die in de eigen woonbuurt spelen geeft 58 procent van alle respondenten aan het liefst via een bijeenkomst betrokken te worden. Van deze groep vindt weer 58 procent dat deze bijeenkomsten zo vaak als nodig mogen worden ingezet om hen te betrekken. De website van de gemeente mag het vaakst ingezet worden om inwoners te betrekken bij projecten in de eigen woonbuurt.

Figuur 4

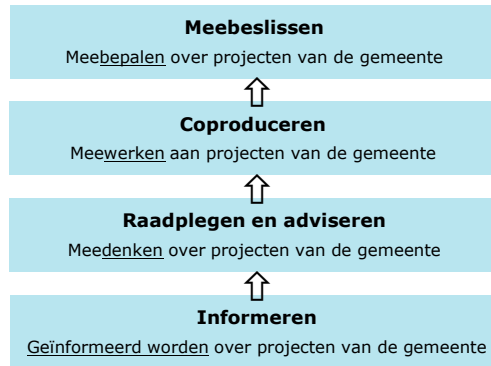
Frequentie betrokkenheid projecten in de eigen buurt (nmin=35)

PASSIEVE PARTICIPATIE

Mate van betrokkenheid

Inwoners kunnen op verschillende manieren betrokken worden bij gemeentelijke projecten. De mate waarin men betrokken wil worden is afhankelijk van het onderwerp van het project. In het diagram hieronder zijn de verschillende stadia van betrokkenheid weergegeven.

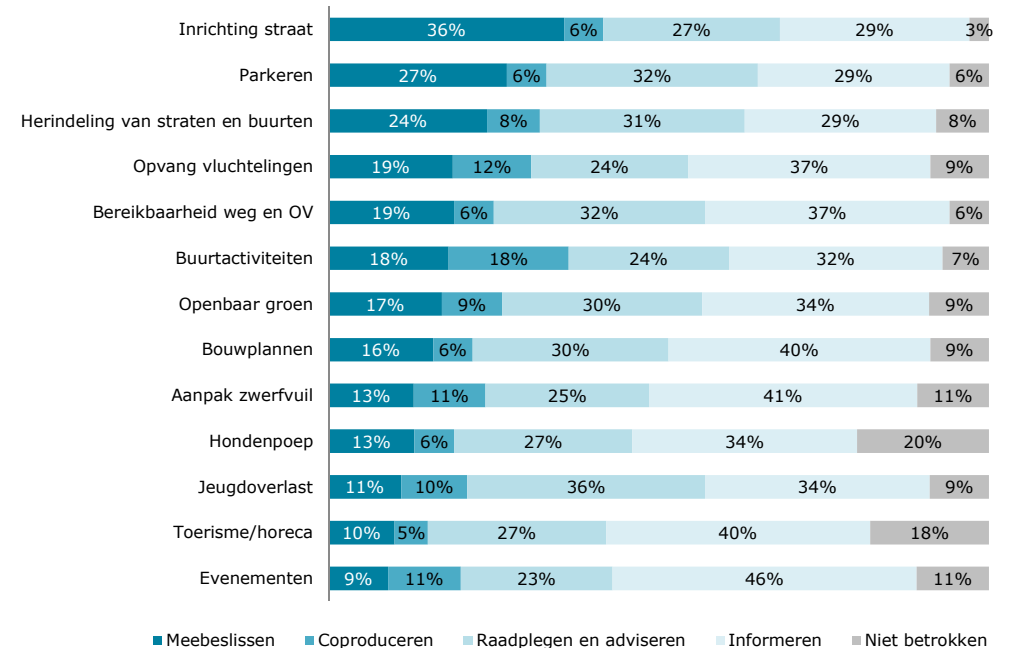

Informeren voorkeurswijze van betrokkenheid

Het aandeel inwoners dat wil meebeslissen over een project, is met 36 procent het grootst bij projecten die gaan over het inrichten van een straat, gevolgd door parkeren (27%) en het herindelen van straten en buurten (24%). Het onderwerp waar het grootste aandeel over wil meedenken is jeugdoverlast (36%). Ook over parkeren en bereikbaarheid denkt een derde van de inwoners graag mee. De animo voor coproductie ligt beduidend lager: bijna een vijfde wil nog wel meewerken aan buurtactiviteiten (18%) bij andere onderwerpen is de interesse om zelf mee te werken een stuk lager. Over evenementen, aanpak van zwerfvuil, bouwplannen en toerisme en horeca wordt veertig procent of meer het liefst enkel geïnformeerd. Het minst betrokken is men bij projecten over hondenpoep en toerisme/horeca, (ongeveer) een vijfde geeft aan hier helemaal niet bij betrokken te willen worden.

Figuur 5

Voorkeur mate van betrokkenheid per onderwerp (nmin=460)

PASSIEVE PARTICIPATIE

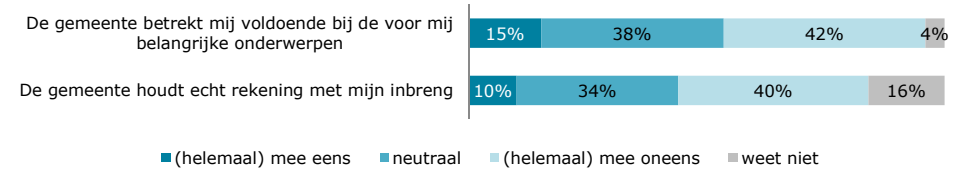
Betrekken van inwoners door gemeente voor verbetering vatbaar

De mate waarin inwoners door de gemeente worden betrokken bij de voor hen belangrijke onderwerpen, en de mate waarin de gemeente echt rekening houdt met hun inbreng is voor verbetering vatbaar. 15 procent van de inwoners vindt dat de gemeente hen voldoende betreft bij belangrijke onderwerpen, ruim twee vijfde is het daar echter niet mee eens. Tien procent geeft aan dat de gemeente echt rekening houdt met hun inbreng, een derde staat hier neutraal tegenover en veertig procent is het niet eens met deze stelling.

Inwoners geven de manier waarop zij betrokken worden bij gemeentelijke projecten een 5,3

Figuur 6

In welke mate bent u het eens met onderstaande stellingen? (nmin=464)

ACTIEVE PARTICIPATIE

Eigen initiatieven

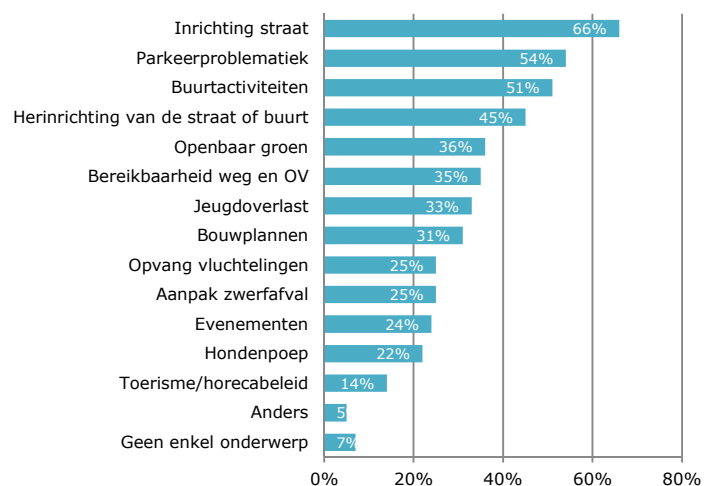
Zoals eerder werd aangegeven, kunnen inwoners op twee manieren invloed uitoefenen op het beleid van de gemeente Gorinchem: passief en actief. Het tweede deel van het onderzoek richt zich op de actieve participatie, waarbij inwoners zelf het initiatief nemen en (deels) zelf uitvoeren.

Indienen eigen initiatief vooral lokaal

Twee derde van de Gorcummers vindt het belangrijk om een eigen initiatief in te kunnen dienen over de inrichting van een straat. Ook over parkeerproblematiek vindt het merendeel (54%) dat inwoners daar zelf een initiatief over kunnen indienen, de helft vindt buurtactiviteiten belangrijk om eigen initiatief op te kunnen starten. Het onderwerp toerisme/horecabeleid wordt het minst belangrijk gevonden om een eigen initiatief over te kunnen indienen. Opvallend is dat met name onderwerpen die (kunnen) spelen in de eigen woonbuurt, belangrijk worden gevonden.

Figuur 7

Over welke onderwerpen vindt u het belangrijk dat u een eigen initiatief kunt indienen? (n= 465, meerdere antwoorden mogelijk)

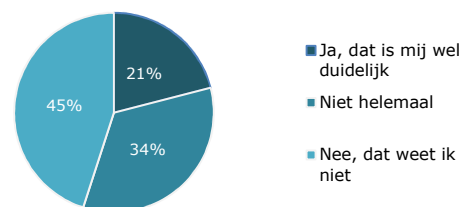

Een vijfde weet hoe initiatieven worden opgestart

De wijze waarop inwoners een initiatief kunnen starten in de gemeente is voor één op de vijf Gorcummers duidelijk. Een derde weet niet helemaal hoe dit in zijn werk gaat, 45 procent heeft geen idee hoe een inwonersinitiatief opgestart kan worden.

Figuur 8

Is het voor u duidelijk hoe u een initiatief kunt starten?

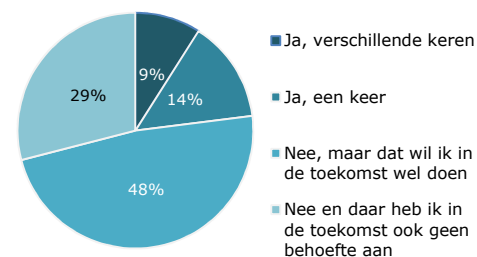

Kwart Gorcummers diende wel eens initiatief in

Bijna een kwart van de inwoners van Gorinchem (23%) geeft aan wel eens een initiatief te hebben ingediend bij de gemeente, één op de tien zelfs meerdere malen. Bijna de helft heeft nog nooit een initiatief ingediend, maar zou dat in de toekomst wel willen doen. Drie op de tien geeft aan geen initiatief te hebben ingediend, en daar ook in de toekomst geen interesse in te hebben.

Figuur 9

Heeft u wel eens een initiatief ingediend bij de gemeente?

ACTIEVE PARTICIPATIE

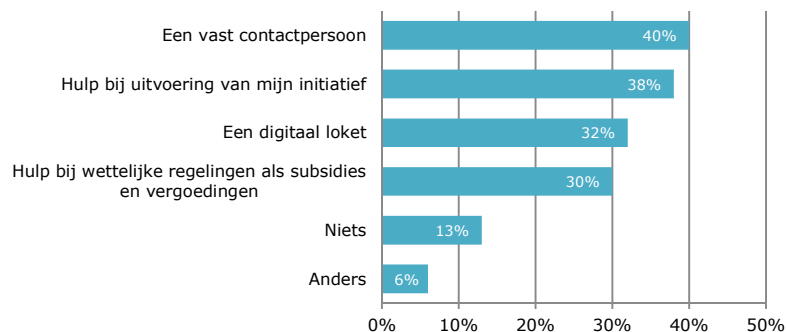
Vast contactpersoon belangrijkste ondersteuning

De inwoners is gevraagd wat zij van de gemeente nodig hebben om zelf een initiatief te nemen. Veertig procent geeft aan een vast contactpersoon nodig te hebben, een iets kleiner aandeel (38%) zou graag hulp hebben bij de uitvoering van het initiatief. Drie op de tien zien graag een digitaal loket (32%) of hulp bij wettelijke regelingen als subsidies en vergoedingen. 13 procent geeft aan niets van de gemeente nodig te hebben om zelf een initiatief te nemen.

Verder wordt door een aantal inwoners genoemd dat zij betrokkenheid van de gemeente/ambtenaren of informatie over het proces van indienen nodig hebben van de gemeente om zelf een initiatief in te dienen. Ook wordt genoemd dat de behoefte aan ondersteuning afhankelijk is van het initiatief dat wordt ingediend.

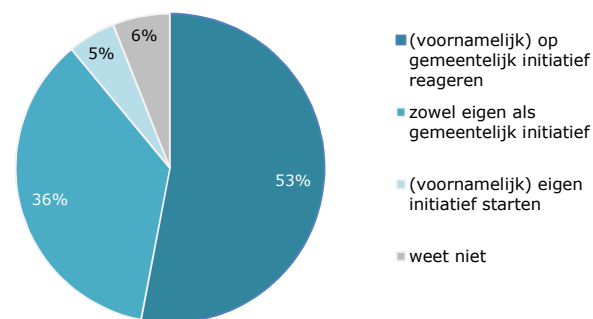
Figuur 10

Wat heeft u van de gemeente nodig om zelf een initiatief te nemen? (n=465, meerdere antwoorden mogelijk)

Figuur 11

Start u liever zelf initiatieven tot verandering of reageert u liever op initiatieven van de gemeente? (n=430)

Helpt Gorcummers reageert liefst op initiatief gemeente

Initiatieven die leiden tot verandering kunnen zowel door de gemeente Gorinchem worden gestart, als door de inwoners zelf. Ruim de helft van de Gorcummers geeft aan dat zij de voorkeur geven om te reageren op initiatieven van de gemeente. Ruim één op de drie (36%) zou zowel zelf initiatieven willen starten als willen reageren op initiatieven van de gemeente, vijf procent geeft de voorkeur aan het zelf starten van initiatieven tot verandering.

KLANKBORDGROEP

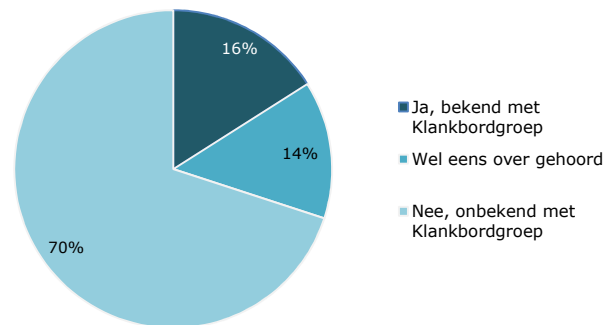
Klankbordgroep in de wijk grotendeels onbekend

Veel wijken in de gemeente Gorinchem hebben een Klankbordgroep, ook wel bekend onder andere namen zoals Wijkbelang Lingewijk of Klankbordgroep Gorinchem-Oost. De Klankbordgroep bestaat uit een groep bewoners die actief met de gemeente wil meedenken over de ontwikkeling van hun wijk.

Eén op de zes Gorcummers geeft aan bekend te zijn met de Klankbordgroep in hun wijk, zij weten wie de Klankbordgroep is en wat deze voor de wijk (kunnen) betekenen. 14 procent heeft wel eens over de Klankbordgroep gehoord, maar weet niet precies wat zij ermee kan. Zeventig procent kent de Klankbordgroep in hun wijk niet.

Figuur 12

Kent u de Klankbordgroep in uw wijk? (n=464)

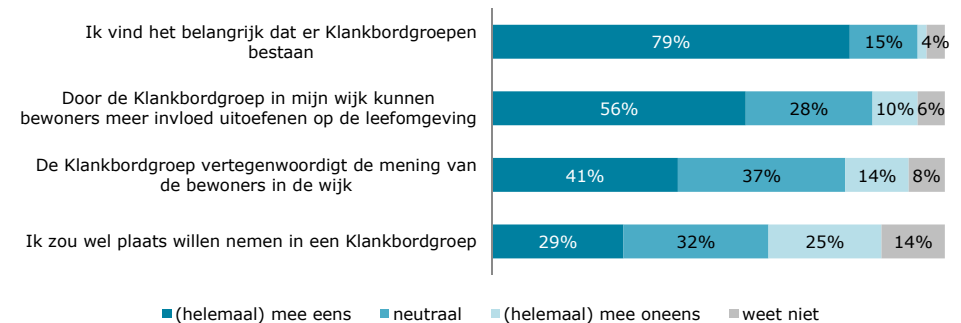

Klankbordgroep belangrijk voor de wijk

De inwoners die bekend zijn met de Klankbordgroep of er wel eens van hebben gehoord, is een aantal stellingen over de mate waarin de Klankbordgroep de belangen in hun wijk vertegenwoordigt voorgelegd. Vier vijfde vindt het belangrijk dat er Klankbordgroepen bestaan, ruim de helft is van mening dat bewoners invloed kunnen uitoefenen op de leefomgeving door de Klankbordgroep in hun wijk en veertig procent vindt dat de Klankbordgroep de mening van de bewoners in de wijk vertegenwoordigt. Drie op de tien zou wel plaats willen nemen in een Klankbordgroep, een kwart heeft hier geen interesse in.

Figuur 13

In welke mate bent u het eens met deze stellingen over de Klankbordgroep? (n=147)

KLANKBORDGROEP

Met name klachten openbare ruimte voor Klankbordgroep

De onderwerpen die de inwoners onder de aandacht willen brengen hebben met name betrekking op de openbare ruimte in de eigen buurt. Zo wordt binnen het onderwerp verkeer met name parkeeroverlast, snelheid, bereikbaarheid en doorstroming genoemd als punten die inwoners de Klankbordgroep willen meegeven. Specifiek wordt het heropenen van de Nieuwe Hoven genoemd. Ook hondenpoep wordt veel genoemd, evenals groen (onderhoud, te veel of te weinig snoeien van grote bomen), zwerfafval, jeugdoverlast en de inrichting en onderhoud van de straat.

Andere organisaties

Behalve de Klankbordgroepen zijn er ook andere organisaties die de belangen van de inwoners als straat/buurtbewoner of ondernemer behartigen. Het meest genoemd zijn diverse bewonerscommissies, wijk/buurtpreventie, buurtverenigingen, ondernemersvereniging en politieke partijen. Bij name worden Gorinchem Beweegt, Knake en The Mall genoemd.

Figuur 14

Welke onderwerpen die in uw buurt spelen zou u NU onder de aandacht willen brengen van de Klankbordgroep in de wijk?

ACHTERGRONDGEGEVENS RESPONDENTEN

Geslacht		%
Man	255	55%
Vrouw	206	45%

Leeftijd		%
18 - 34 jaar	88	19%
35 - 49 jaar	101	22%
50 - 64 jaar	155	34%
65 jaar en ouder	116	25%

Deelname		%
Digipanel	249	54%
Open enquête	160	34%
Schriftelijk	59	12%

Wijk		%
Binnenstad	105	26%
Gildenwijk/Vroedschapswijk	58	14%
Gorinchem-Oost, Wijdschild, Dalem	134	33%
Haarwijk, Schutterswijk, Stalkaarsen Schutterswijk	79	19%
Lingewijk	32	8%
Hoog Dalem	1	0%

